

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

30 april 2009

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het algemeen welzijnswerk

TEKST AANGENOMEN DOOR DE PLENAIRE VERGADERING

Zie:

2074 (2008-2009)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Verslag

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemeen welzijnswerk: de psychosociale hulp- en dienstverlening die ter beschikking staat van alle personen van wie de welzijnskansen bedreigd of verminderd worden ten gevolge van gebeurtenissen in de persoonlijke levenssfeer, problemen ten gevolge van gebeurtenissen in een context van criminaliteit of problemen van meervoudige kwetsbaarheid ten gevolge van een proces van sociale uitsluiting. Het algemeen welzijnswerk wordt gerealiseerd door centra voor teleonthaal en centra voor algemeen welzijnswerk of in het kader van projecten;
- 2° centrum: een centrum voor algemeen welzijnswerk of een centrum voor teleonthaal;
- 3° project: een bijzonder initiatief met een tijdelijk, vernieuwend en experimenteel karakter dat zich richt tot een specifieke doelgroep of op een bijzondere probleemsituatie met betrekking tot het algemeen welzijnswerk;
- 4° vrijwilliger: de natuurlijke persoon die op vrijwillige basis, onbezoldigd en in een gestructureerd verband zijn activiteiten uitvoert;
- 5° beroepskracht: de natuurlijke persoon die in een gestructureerd verband en onder toezicht bezoldigde activiteiten uitvoert;
- 6° gebruiker: een natuurlijke persoon die gebruik maakt van het algemeen welzijnswerk;
- 7° verantwoorde hulp- en dienstverlening: de hulp- en dienstverlening die gebruikersgericht wordt verleend en voldoet aan de vereisten van doeltreffendheid, doelmatigheid, continuïteit en maatschappelijke aanvaardbaarheid;

- 8° registratie: de gecoördineerde en systematische kwantitatieve en kwalitatieve gegevensverzameling;
- 9° programmatie: het instrument om een evenwichtig gespreid aanbod van hulp- en dienstverlening te bepalen op basis van objectieve gegevens, onder meer over de bevolking en maatschappelijke probleemdomeneinen;
- 10° subsidie-enveloppe: de financiële enveloppe die een erkend centrum jaarlijks krijgt om op een kwalitatieve manier een omschreven takenpakket uit te voeren en een bepaald volume tewerkstelling te realiseren.

HOOFDSTUK II

Missie, doelstellingen, taken en werkingsprincipes

AFDELING I

Missie

Artikel 3

Het algemeen welzijnswerk helpt de gebruikers zich persoonlijk en sociaal te ontplooien, hun individuele en sociale rechten uit te oefenen, zodat ze een menswaardig leven kunnen leiden.

AFDELING II

Doelstellingen

Artikel 4

Het algemeen welzijnswerk heeft tot doel:

- 1° de toegankelijkheid van de maatschappelijke basisvoorzieningen en de gespecialiseerde zorgvoorzieningen te bevorderen en hun bereikbaarheid effectief te helpen realiseren;
- 2° problemen inzake sociale integratie en bevredigend persoonlijk functioneren te voorkomen;

3° oplossingen aan te bieden voor de problemen van de gebruikers.

AFDELING III

Taken

ONDERAFDELING I

Centra voor teleonthaal

Artikel 5

Elk centrum voor teleonthaal heeft tot taak:

- 1° op permanente basis hulpverlening, crisisopvang, informatie en advies te verstrekken via de telefoon of een ander elektronisch communicatiemiddel, met bijzondere aandacht voor zelfdodingspreventie;
- 2° zo nodig gericht door te verwijzen naar andere personen of diensten;
- 3° situaties te signaleren die een negatieve weerslag hebben op de integriteit, het welzijn en de ontplooiingskansen van personen en te wijzen op ontwikkelingen met betrekking tot de welzijnsbehoeften.

De Vlaamse Regering kan de taken, vermeld in het eerste lid, concretiseren of aanvullen.

ONDERAFDELING II

Centra voor algemeen welzijnswerk

Artikel 6

Een centrum voor algemeen welzijnswerk heeft de opdracht om vanuit een eenheid van beheer en beleid een gediversifieerde en verantwoorde hulp- en dienstverlening te organiseren die gericht is op het detecteren, voorkomen, verminderen, signaleren en oplossen van alle factoren die de welzijnskansen van personen, gezinnen of bevolkingsgroepen bedreigen of verminderen.

Artikel 7

§1. De centra voor algemeen welzijnswerk hebben drie kerntaken: algemene preventie, onthaal en psychosociale begeleiding.

§2. De algemene preventie omvat initiatieven die gericht zijn op het voorkomen, wegwerken of neutraliseren van factoren die systematisch hinderlijk zijn voor de gunstige ontplooiing van een grotere groep van personen, of op het bevorderen van factoren die de ontplooiing in de hand werken.

De Vlaamse Regering bepaalt de verschillende vormen van preventie en de voorwaarden waaraan ze moeten voldoen.

§3. Het onthaal omvat:

- 1° effectief zorgen voor een bereikbare en algemene opvang en een toegankelijke informatie- en adviesverlening;
- 2° de eerste opvang van personen verzorgen die in een materiële, sociale of psychosociale noodsituatie verkeren en hulp bieden aan personen die een bijzonder risico lopen in zo'n noodsituatie terecht te komen;
- 3° de vereiste informatie verstrekken en kennis en vaardigheden bijbrengen aan personen en bevolkingsgroepen zodat ze kunnen gebruikmaken van de algemene maatschappelijke voorzieningen om zich zo zelfstandig mogelijk te kunnen handhaven in de samenleving;
- 4° zo nodig verwijzen naar meer gespecialiseerde instellingen of personen, bij hen bemiddelen, met hen samenwerken, rekening houdend met zorg op maat.

Aan categorieën van gebruikers, die de Vlaamse Regering aanwijst, wordt aangepast onthaal aangeboden.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking tot het onthaal.

§4. De psychosociale begeleiding omvat:

- 1° de nodige begeleiding of partiële zorg, met de gepaste werkvormen en methodieken, aanbieden

aan personen met problemen als vermeld in artikel 2, 1°;

2° zorgen voor een passende nazorg van de begeleide personen.

De psychosociale begeleiding wordt prioritair aangeboden aan de personen en bevolkingsgroepen, vermeld in artikel 12.

De Vlaamse Regering bepaalt nader waarin de psychosociale begeleiding bestaat. Ze bepaalt de voorwaarden, de prioritaire doelgroepen en de reikwijdte van de psychosociale begeleiding.

AFDELING IV

Werkingsprincipes

Artikel 8

Het algemeen welzijnswerk is voor iedereen, zonder enige discriminatie, toegankelijk.

Artikel 9

Iedereen die met toepassing van dit decreet in contact komt met gebruikers, eerbiedigt hun ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging en is tot geheimhouding verplicht.

Artikel 10

De centra die aan gebruikers hulp- en dienstverlening aanbieden in het kader van problemen ten gevolge van gebeurtenissen als vermeld in artikel 2, 1°, verwerken persoonsgegevens en wisselen onder elkaar en met derden persoonsgegevens uit opdat aan die gebruikers verantwoorde hulp- en dienstverlening als geregeld bij of krachtens dit decreet, kan worden verstrekt en opdat de continuïteit van de hulp- en dienstverlening aan die gebruikers kan worden gegarandeerd. Die persoonsgegevens bevatten ook persoonsgegevens als vermeld in artikel 6, 7 en 8 van de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Met behoud van de toepassing van de verplichtingen en beperkingen die voortvloeien uit de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwer-

king van persoonsgegevens of uit de regelgevingen van de sectoren, is die gegevensuitwisseling onderworpen aan de volgende voorwaarden:

1° de gegevensuitwisseling heeft alleen betrekking op gegevens die noodzakelijk zijn voor het algemeen welzijnswerk;

2° de gegevens worden alleen uitgewisseld in het belang van de gebruikers;

3° de derden met wie de gegevens worden uitgewisseld moeten betrokken zijn bij de hulp- en dienstverlening;

4° behoudens overmacht of dringende noodzaak, dient de gebruiker op wie de gegevens betrekking hebben, zijn geïnformeerde en volgehouden instemming te geven met de gegevensuitwisseling op de tijdstippen en wijze zoals bepaald door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking tot de vorm waarin en de wijze waarop de persoonsgegevens worden verwerkt en uitgewisseld. Ze kan aanwijzen wie al of niet in aanmerking komt voor de uitwisseling van persoonsgegevens als derde, zoals bedoeld in het eerste lid en het tweede lid, 3°.

Artikel 11

De centra voeren een transparant beleid met betrekking tot de financiële bijdrage van de gebruiker in de hulp- en dienstverlening die ze bieden. De Vlaamse Regering kan, na overleg met de sector, de voorwaarden van die bijdrage bepalen.

Artikel 12

Elk centrum organiseert zich op een zodanige manier dat de meest kwetsbare personen en bevolkingsgroepen worden bereikt.

De Vlaamse Regering kan criteria voor de kwetsbaarheid bepalen die rekening houden met de kenmerken van de personen of groepen en van het hulpaanbod.

Artikel 13

Het algemeen welzijnswerk:

1° is door de betrokken personen gevraagd of aanvaard;

- 2° gaat gepaard met respect voor de persoonlijke levenssfeer van elke persoon;
- 3° doet maximaal een beroep op de medeverantwoordelijkheid van de persoon voor zijn welzijn;
- 4° stimuleert en ondersteunt maximaal de zelfredzaamheid van de persoon en zijn omgeving opdat hij zo autonoom mogelijk in de samenleving kan participeren;
- 5° vertrekt van een integrale benadering van de problematiek van de persoon en maakt daartoe gebruik van de meest geschikte sociale en psychosociale hulpverleningsvormen;
- 6° maakt gebruik van of verwijst door naar de minst ingrijpende dienst- of hulpverleningsvormen die mogelijk zijn om ten aanzien van de gestelde problematiek het gewenste effect te verkrijgen.

Artikel 14

De centra laten hun taken uitvoeren door beroepskrachten en vrijwilligers.

Artikel 15

De centra moeten voor de organisatie van hun hulp-aanbod:

- 1° onderling overleg plegen en samenwerken om de taakverdeling, de bereikbaarheid en de efficiëntie van hun werking te optimaliseren;
- 2° participeren in regionale initiatieven inzake overleg, dergelijke initiatieven zo nodig organiseren en samenwerken met andere relevante openbare en private voorzieningen waarbij de zorg voor complementariteit en samenwerking het uitgangspunt is.

De Vlaamse Regering kan de wijze van organisatie van het overleg en de samenwerking bepalen.

Artikel 16

De Vlaamse Regering kan initiatieven organiseren met het oog op intersectorale afstemming en beleidscoördinatie.

HOOFDSTUK III

Erkenning, subsidiëring, programmatie en registratie

Artikel 17

§1. De Vlaamse Regering erkent de centra en subsidieert ze binnen de perken van de begrotingskredieten. De bepalingen van hoofdstuk II gelden als erkennings- en subsidievoorwaarden met behoud van de toepassing van de bepalingen in §2 en §3.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de centra opgericht moeten zijn om erkend te kunnen worden, evenals het werkgebied, de programmatie en de beleidsplanning van de centra.

De Vlaamse Regering kan aanvullende erkenningsvoorwaarden vastleggen met inachtneming van de bepalingen van hoofdstuk II. Ze bepaalt de erkenningsprocedure.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de vaststelling en de toekenning van de subsidie-enveloppen van de centra, waarbij ze een onderscheid maakt tussen de centra voor teleonthaal en de centra voor algemeen welzijnswerk.

Bij het bepalen van de subsidie-enveloppe legt de Vlaamse Regering de volgende aspecten vast:

- 1° de te vervullen taken;
- 2° het te realiseren volume van tewerkstelling.

De Vlaamse Regering kan aanvullende subsidievoorwaarden vastleggen met inachtneming van de bepalingen van hoofdstuk II. Ze bepaalt de procedure voor de toekenning van de subsidie-enveloppen.

§4. De Vlaamse Regering kan voor de centra in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad specifieke regels vaststellen voor de programmatie, het werkgebied, de erkenning en de subsidiëring.

Artikel 18

Het algemeen welzijnswerk wordt in een registratie opgenomen. Om het hulpaanbod van het algemeen welzijnswerk systematisch vraaggericht te kunnen bijsturen, bezorgen de centra gecodeerde persoonsgegevens en gegevens over verantwoorde hulp- en dienstverlening aan de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens worden bezorgd en de vorm waarin dat gebeurt, alsook de wijze waarop en de periodiciteit waarmee de gegevens worden bezorgd. Ze bepaalt tevens de wijze waarop de gegevens worden gecodeerd.

HOOFDSTUK IV

Projecten en ondersteuning

Artikel 19

De Vlaamse Regering kan, onder de voorwaarden die ze bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een subsidie verlenen voor projecten.

De Vlaamse Regering kan, onder de voorwaarden die ze bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een subsidie verlenen aan een of meer organisaties die ondersteunende of dienstverlenende taken verrichten voor de centra.

HOOFDSTUK V

Toezicht

Artikel 20

§1. De Vlaamse Regering organiseert het toezicht op de centra die erkend zijn of die een erkenning hebben aangevraagd.

De ambtenaren die met het toezicht belast zijn, hebben het recht elk centrum als vermeld in het eerste lid, te bezoeken. De centra stellen aan die ambtenaren alle gegevens ter beschikking die voor het toezicht noodzakelijk zijn. Ze staan die ambtenaren toe om ter plaatse de naleving van de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten te verifiëren en alle stappen te ondernemen die daarvoor nodig zijn.

Van hun vaststellingen maken de ambtenaren, vermeld in het tweede lid, een verslag op. Het verslag heeft bewijskracht tot het tegenbewijs. Van het verslag wordt een afschrift gestuurd naar het centrum in kwestie.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de wijziging van de erkenning, evenals voor de intrekking van de erkenning als de centra de erkennings-

voorwaarden niet naleven of niet meewerken aan de uitoefening van het toezicht.

Ze kan regels bepalen betreffende de vermindering of de terugvordering van de subsidie-enveloppen als de centra de subsidievoorwaarden niet naleven of niet meewerken aan de uitoefening van het toezicht.

HOOFDSTUK VI

Wijzigingsbepalingen

Artikel 21

In artikel 4, §1, eerste lid, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp, gewijzigd bij het decreet van 30 maart 2007, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° het decreet van [...] betreffende het algemeen welzijnswerk;”.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

Artikel 22

Het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk wordt opgeheven.

Artikel 23

De Vlaamse Regering bepaalt de overgangsmatregelen voor de centra voor algemeen welzijnswerk, vermeld in het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk, die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet erkend zijn of een erkenning hebben aangevraagd.

Artikel 24

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.